

Täysistunto

Keskiviikko 23.3.2022 klo 14.02—17.31

5. Kaikki metsästysraudat kiellettävä lailla

Kansalaisaloite KAA 5/2022 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Matti Vanhanen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 45 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Keskusteluun, edustaja Heinonen.

Keskustelu

15.50 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa herra puhemies! Hyvä maa- ja metsätalousministeri, jonka vastuulle kuuluvat myös metsästyskysymykset, ja edustajakollegat ja muut täysistuntoa seuraavat! Haluan alkuun kiittää tästä kansalaisaloitteesta ihan sen takia, että kansalaisaloitejärjestelmä on tärkeä osa meidän demokratiaamme. Minuakin järkyttivät uutiset karhuista, joiden jaloissa oli tällaisia laittomia pienpetorautoja.

Pienpetopyynti on puhuttanut. Aika usein näissä keskusteluissa ja viesteissä törmää siihen, että vahvojen mielipiteiden takana on kuitenkin paljon tietämättömyyttä. Näin on myös tämän Kaikki metsästysraudat kiellettävä -kansalaisaloitteen kohdalla. Tällaiset viestit ovat haitallisia minun mielestäni myös siksi, että pienpetojen, kuten supikoirien, minkkien ja myös näätien, pois saaminen metsistämme on meidän kaikkien etu. Esimerkiksi minkkien pyytäminen hetitappavilla rautaloukuilla on oikeastaan ainoa tehokas tapa verottaa minkkipopulaatiota ja sitä kautta suojata ja turvata myös vesilintuja ja monien niistä hiipuvia kantoja. Tehokkaalla rautapyynnillä pystytään siis pelastamaan onnistunut pesintä monille lintulajeillemme.

Esimerkiksi kohtuullisen tuore Helsingin yliopiston tutkimus taantuvista haahkakannoista on surullista luettavaa. Haahka ei itse asiassa enää tänä päivänä hyödykään ilmaston lämpenemisestä, sillä lisääntyneet petomäärät ovat vaikuttaneet lajin pesintään entistä voimakkaammin. Tämä selittää haahkakannan viimeaikaista, itse asiassa hyvinkin dramaattista vähenemistä. On totta, että muun muassa merikotkien runsastuminen näkyy myös tässä, mutta huomionarvoista on ennen muuta se, että merikotka on osa maamme luontoa, mutta siihen tapaan haahkoja saalistavat vieraslajit supikoira ja minkki eivät kuulu Suomen alkuperäislajistoon eivätkä luontoomme. [Petri Huru: Juuri näin!] Siksi on tärkeää, että jatkossakin voimme pyytää tehokkaasti näitä vieraslajeja pois luonnostamme. Esimerkiksi yksin minkkejä pyydetään vuosittain yli 50 000 yksilöä, ja kaikki tiedämme, millaista täystuhoa jo yksikin minkkipesue voi tehdä jonkin saaren esimerkiksi koko lintuyhdyskunnalle. Suo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 30/2022 vp

men ympäristökeskuksen tutkimuksen mukaan poikuemäärät ovatkin jopa kaksinkertaisesti tehopyynnin alueilla.

Keskusteluissa unohtuu yleensä se, että maassamme ei ole enää pitkään aikaan saanut pyytää pienpetoja avonaisilla raudoilla eikä jalkarautoilla. Jo vuosikymmeniä ainoa laillinen rautatyyppejä ovat olleet nämä hetitappavat raudat, joiden tulee olla lainsäädännönkin mukaan suojattuina laatikoissa. Laatikoilla nimenomaan halutaan estää se, että muut lajit joutuisivat rautojen loukkuun. Julkisuutta saaneet karhutapaukset, jotka ovat myös tämän kansalaisaloitteen takana, ovat mitä ilmeisimmin johtuneet nimenomaan huonosti koteloiduista tai vanhanmallisista raudoista. Tällaisista pitää totta kai hankkiutua eroon. Avokotelossa olevat raudat eivät esimerkiksi enää vastaa nykyinsäädännön vaatimuksia, ja totta kai metsästäjien pitää aina varmistaa, että pyyntivälineet, ovat ne sitten näitä loukkuja tai jopa aseita, ovat kunnossa, turvallisia ja lainmukaisia. Nykylainsäädännön mukaiset raudat tukevalla kannella ja oikeankokoisella reiällä laukeavat vielä lisäksi suojakotelon sisällä joutuessaan esimerkiksi karhun käsittelyyn, eli ne laukeavat, kun karhu koskee näihin loukkuihin.

Kysyisin ministeri Lepältä: voisiko ajatella niin, että yksi toimenpide, mikä tämän kansalaisaloitteen myötä voitaisiin ottaa käyttöön, olisi se, että nämä loukut pitäisi esimerkiksi merkitä jollain tavalla, että me tietäisimme, että tuo loukku on metsästäjä Lepän loukku ja tämä loukku on metsästäjä Heinosen loukku, ja se voitaisiin myös tunnistaa sieltä metsästä löytäjän taholta?

Arvoisa puhemies! Julkisuudessa siis usein tietämättömyyttä tai vajavaisin tiedoin vaadittu rautojen kieltäminen olisi nimenomaan luonnonsuojelunkin näkökulmasta jopa vastuuton teko. Nykyisten, voimassa olevien lakien noudattaminen ja niiden vaatimusten mukaisten rautojen käyttäminen estävät jo nyt tehokkaasti muun muassa karhuvahingot. Rautapyyntin täyskielto ei ole näin ollen tarpeen ja olisi itse asiassa maamme luonnolle jopa haitallinen. Rautojen täyskielto, hyvät kollegat ja muut täysistuntoa seuraavat, olisi siis luonnonsuojelunkin näkökulmasta vastuuton teko. Pienpetojen rautapyynti on itse asiassa arvokasta riistanhoitotyötä. [Petri Huru: Juuri näin!]

Arvoisa puhemies! En kannata tätä kansalaisaloitetta, sillä tämä veisi meidän luonnonsuojelun tilaa täydellisen väärään suuntaan.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Aittakumpu.

15.56 Pekka Aittakumpu kesk: Arvoisa puhemies! Tässä kansalaisaloitteessa tosiaan esitetään, että kaikki metsästysraudat, esim. pienpetoraudat, on kieltävä lailla.

Edustaja Heinonen hyvin kuvasi sitä, miten suuri merkitys metsästysraudoilla on, ja että niiden kieltäminen olisi lopulta luonnonsuojelun vastainen teko. Onhan niin, että pienpetorautapyynti on hyvin tehokas ja helppo ja sujuva keino, kun se toteutetaan oikein vieraspetojen poistamiseksi. Saaliin ei tarvitse odottaa kohtaloa, eikä pyytäjän tarvitse kokea pyydyksiä joka päivä. Tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi mökkiläiset voivat omalta osaltaan nykyisin tehdä arvokasta luonnonsuojelutyötä alkuperäislajiemme säilymiseksi. Minkki- ja supikoirajahtiin ei tarvita metsästyskorttia.

Mutta aivan oleellista on huolehtia pyyntirautojen turvallisesta käytöstä. Käytännössä ainoastaan suojakotelossa olevat raudat ovat sallittuja maan päällä tapahtuvassa pyynnissä, ja kannattaa huomioda, että juuri tämä suojakotelo on se tärkein turvallisuustekijä. Asianmukaisesti ja oikein viritetyt raudat ovat turvallisia, eikä niistä aiheudu vaaraa ihmi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 30/2022 vp

sille, lemmikeille eikä rauhoitetuille eläimille. Suomessa ei vuosikymmeniin ole saanut pyytää pienpetoja avonaisilla raudoilla eikä jalkarautoilla. Ainoa laillinen rautatyyppejä on heti tappavat raudat, jotka tulee olla suojattu laatikolla niin, että muiden lajien pääsy niihin on estetty. Suojalaatikon suuaukon koolla estetään muiden kuin kohdelajien, esimerkiksi juuri karhun tai sauron, meneminen pyydykseen. Karhun yrittäessä rikkoa suojakotelo laukeaa huollettu rauta herkästi ja tekee näin raudoista vaarattomat karhulle ja muillekin eläimille. Myös pyydyksen lopullinen sijoituspaikka rajaa hyvin sivusaalisriskiä.

Kansalaisaloitteessa todetaan, että rautoihin astuu myös muita eläimiä kuin pienpetoja, esimerkiksi karhuja, mutta on todella tärkeää, että nämä raudat on asennettu oikein. Oikein asetettuina ne estävät karhuvahinkojen ja muiden vahinkojen tapahtumisen. Metsästäjäliiton mukaan karhun käpälä ei voi jäädä oikein viritettyyn pienpetorautaan, eli hyvin todennäköisesti rautoja on joissain tapauksissa käytetty valitettavasti virheellisesti ja karhun käpälä on jäänyt rautaan kiinni.

Pienpetoraudat kaikkiaan ovat välttämättömyys Suomessa esimerkiksi minkkikannan hallinnan vuoksi, ja minkinpyyntiin ei ole muita vaihtoehtoja kuin pienpetorauta. Minkki on yksi Suomen haitallisimmista luonnonvaraisia lintuja tappavista vieraslajeista.

Hallitusohjelmassamme todetaan, että metsästysharrastuksen edellytykset turvataan ja uusien harrastajien tuloa lajin piiriin edistetään, Metsästyksen merkitys luonnon- ja riistanhoidossa sekä vieraslajien torjunnassa otetaan huomioon. Näin ollen pyyntirautojen kieltämisen sijaan meidän on varmistettava metsästysasetuksen tavoitteiden toteutuminen lisäämällä neuvontaa rautojen oikeaoppisesta käytöstä. Haluaisinkin kysyä ministeri Lepältä, kun olette tässä paikalla: millä tavalla voimme tätä varmistamista tehdä, jotta rautoja varmasti käytetään oikein?

Mielenkiintoista on myös se, että Luonnonsuojeluliiton piirisihteeri Teemu Tuovinen kertoi Ylen uutisissa, että hänkin on sitä mieltä, että rautoja ei tule kieltää, koska ne ovat juuri tehokkain tapa päästä vieraslajeista eroon. Hän ei myöskään löytänyt aloitteesta perusteita metsästysrautojen täyskieltoon.

Arvoisa puhemies! En ole koskaan itse metsästysraudoilla metsästänyt, mutta nyt kun olen tähän kansalaisaloitteeseen tutustunut ja perehtynyt asiaan liittyviin faktoihin, niin olen ajatellut, että kyseessä on niin tärkeä toiminta, että ehkä voisi alkaa itsekin metsästäämään metsästysraudoilla. Pidän tätä kansalaisaloitetta näin ollen perusteettomana. [Tuomas Kettunen: Hyvä puheenvuoro!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Kontula.

16.01 Anna Kontula vas: Arvoisa puhemies! Kannatan metsästysrautojen kieltä.

Rautoihin jää myös muita kuin metsästettäviä eläimiä, myös uhanalaisia eläimiä ja myös lemmikeitä. Tässä edeltävissä puheenvuoroissa on todettu, että näin tapahtuu silloin kun rautoja käytetään väärin tai käytetään laittomia rautoja. Faktuaalisesti meillä kuitenkin käytetään väärin ja käytetään laittomia rautoja taikka säännöksiä rikkovia rautoja siinä määrin, [Timo Heinosen välihuuto] että me tuotetaan merkittävää kärsimystä muille lajeille tällä rautapyynnillä. [Välihuutoja — Puhemies koputtaa]

Aikaisemmissa puheenvuoroissa todettiin, että nykyisissä raudoissa edellytetään siihen ympärille kotelo, jossa olevan reiän suuruudella pidetään huolta siitä, että esimerkiksi karhut eivät pääse itseään loukkaamaan. Tämä on varmasti hoidettavissa kotelolla, mutta juuri äsken törmäsin keissiin, jossa tällaiseen rautaan oli jäänyt orava ja siellä päiväkausia ki-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 30/2022 vp

tunut ennen kuin sitten oli hengestään päässyt. Meillä ei ole mitään semmoista tutkimustietoa, joka todistaisi, että oravan kärsimys olisi vähäisempää tai vähäpätöisempää kuin karhun kärsimys, kuin ihmisen kärsimys tai esimerkiksi kissan kärsimys, josta juuri keisin myös luin.

Mikäli kieltö on mahdotonta toteuttaa joko poliittisen kannatuksen puutteen vuoksi tai jostakin muusta toistaiseksi vielä tutkimuksessa verifioimattomasta syystä johtuen, niin ainakin sääntelyä olisi huomattavasti kiristettävä, se olisi sanktioitava nykyistä rankemmin ja siihen tulisi liittää myös tosiasiallisesti toimiva valvonta.

Erikseen kuitenkin on tarkasteltava tilannetta, jossa rautoja käytetään vieraslajien, erityisesti minkkien, kannan hallinnassa. Lähtökohtana on, että minkkikantoja voidaan rajoittaa pyynnillä vain paikallisesti ja erittäin järjestelmällisellä pyynnillä tällöin, eli me emme tule pääsemään minkkikannoista eroon pyynnin kautta, [Petri Hurun välihuuto] mutta tietyissä ympäristöissä, tietyillä alueilla, missä muu luonto — usein ihmisen toiminnan johdosta — ei kestä minkkikantoja, voidaan tarvita minkkikantojen hallintaa pyynnin keinoin alueellisesti. [Ritva Elomaa: Juuri näin!] Resurssien puolesta tämä on mahdollista toteuttaa vain lajistoltaan haavoittuvilla ja melko rajatuilla alueilla, koska se pyynti on aika työlästä.

No pääkeino näissä tilanteissa on loukutus. Useimmissa tapauksissa raudat voidaan korvata loukkupyynnillä, jota tällä hetkellä käytetään hyvinkin aktiivisesti esimerkiksi populaatiokissojen kiinniottamisessa mutta jota käytetään jo nyt myös minkkien kannan hallinnassa. [Petri Huru: Mistä ne resurssit otetaan?] Rautoja kuitenkin tarvitaan sellaisissa tilanteissa, joissa loukkujen päivittäinen tarkistus on mahdotonta. Tällaisia tilanteita on esimerkiksi saaristossa kelirikkoaikaan tai hyvin huonoissa sääoloissa. Eli rautojen käyttö säädelysti minkkien kannan hallintaan sellaisissa tilanteissa, joissa se on ekologisesti perusteltua, ja sellaisissa olosuhteissa, joissa loukkupyynti ei ole mahdollista, tulisi minunkin mielestäni kyseeseen.

Pitkällä aikavälillä kuitenkin pyynti ei tule olemaan kestävä tapa kantojen hallintaan edes tällä tavoin. Useamman asiantuntijan kanssa juteltuani olen siinä käsityksessä, että minkkiä me emme pysty enää pyydystämään pois vaan se on jäänyt meidän luontoomme ja meidän tulisi ajan kanssa löytää sellaisia ratkaisuja, joilla meidän muu luontomme kestää sitä, että siellä on nyt minkki sitten yhtenä muiden joukossa. Keinoja tämän kestävyyslisäämiseksi voisi olla esimerkiksi saukon tukeminen — tietävästi saukko rajaa ja hillitsee minkkikantoja — sekä myös haavoittuvien elinympäristöjen ja saalislajien aseman vahvistaminen, jolloinka ne kestävät minkin verotusta paremmin.

Lopuksi toisin esille, että vieraspedot ovat meidän luonnossa ihmisen toiminnan seurauksena, meidän tässä salissa päättämien lakien seurauksena. Sen vuoksi myös hinnan näistä vieraspedoista pitää olla meidän ihmisten maksettavissa, ei muiden lajien tai näiden vieraslajien vastattavaa.

Toiseksi totean: Me tarvitaan todella huimasti lisää tutkimusta, jotta tästä teemasta voidaan tehdä pidemmälle vietyjä johtopäätöksiä. Olin hämmästynyt siitä, kuinka vaikeaa on löytää tutkittua tietoa kantojen hallinnasta, erilaisten pyyntimenetelmien merkityksestä ja siitä, mikä olisi järkevin tapa edetä tässä asiassa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Huru.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 30/2022 vp

16.07 **Petri Huru ps:** Arvoisa herra puhemies sekä metsästyksessä vastaava ministeri ja muut kuulijat! Pienpedot, kuten näätä, minkki ja supikoirat, voivat olla monelle vieraita eläimiä, sillä niihin ei välttämättä luonnossa ihminen usein törmää. Niiden aiheuttamat haitat ovat kuitenkin monille kesämökin omistaville tai metsästäjille tuttuja. Suurimman haitan pienpedot aiheuttavat kuitenkin luonnon monimuotoisuudelle ja etenkin eri lintulajeille. Vieraslajien onkin arvioitu olevan maailmalla toiseksi suurin luonnon monimuotoisuuden hupenemisen syy.

Vierasperäisistä eläinlajeista etenkin minkki on hyvin haitallinen alkuperäiselle luonnolle. Varsinkin saaristoalueilla se tuhoaa lintujen pesiä ja saalistaa aikuisia lintuja. Minkin on arvioitu vaikuttaneen monien saaristoalueen lintujen uhanalaistumiseen. Osaltaan siihen vaikuttaa se, että se on hyvin kaikkiruokainen ja ketterä peto. Linnunpoikasten lisäksi minkille kelpaavat muun muassa linnunmunat, aikuiset linnut, matelijat, sammakot, piennisäkkäät ja kalat. Näistä lintujen lisäksi esimerkiksi sammakoiden kannan kehitys voi häiriintyä minkkien takia.

Kuten minkki myös kotimainen näätä aiheuttaa muille eläimille aiheutuvien haittojen lisäksi myös harmaita hiuksia kesämökkien omistajille. Vaikkei näätiin luonnossa juurikaan törmää, ne voivat jopa vallata tyhjillään olevia kesämökkejä tai varastorakennuksia aiheuttaen niissä merkittäviä tuhoja. Näätä on myös täysin elinvoimainen laji, jonka kannan nousu tapahtuu nopeasti.

Arvoisa puhemies! Metsästysrautojen rooli riistanhoidossa on merkittävä. Rautapyynnillä saadaan vähennettyä esimerkiksi minkkikantaa tehokkaasti ja näin suojattua etenkin eri lintulajeja, jotka kärsivät minkin läsnäolosta. Metsästysraudoista monella saattaa olla harhaanjohtava mielikuva. Nykyaikaiset metsästysraudat ovat heti tappavia, ja esimerkiksi minkin sekä näädän pyynnissä niiden ympärillä on laatikko, joka suojaa muiden eläinlajien päätymistä rautoihin. Nykyaikaiset raudat lisäksi laukeavat laatikon sisällä, jos laatikko joutuu esimerkiksi karhun kynsiin.

Tiedon lisäämiseksi Metsästäjäliitolla on käynnissä Mökkiläiset vieraspetopyyntiin -hanke, jonka tarkoituksena on saada myös mökkiläiset ymmärtämään vieraspetojen haitallinen vaikutus alkuperäiselle kotimaiselle linnustolle ja näkemään oma tärkeä roolinsa vieraspetokantojen kurissa pitämisessä sekä erityisesti vesilintukantojen parantamisessa. Ymmärrys ja tieto onkin tärkeää pienpetojen vähentämiseksi sekä luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi. Koska ministeri Leppä on paikalla, kysyisinkin: onhan jatkossakin turvattavissa rahoitusta muun muassa Metsästäjäliitolle tällaisen tiedon saamiseksi, tai kuten edustaja Kontula mainitsi, tiedon saamiseksi siitä, miten metsästys vaikuttaa muun muassa pienpetokantojen hallintaan?

Arvoisa puhemies! Olen tämän kansalaisaloitteen kanssa eri mieltä metsästysrautojen täydellisestä kieltämisestä. Kansalaisaloitteen tekijöillä on kuitenkin hyvä tarkoitus vähentää eläinten kärsimyksiä, ja tästä haluan kiittää aloitteen tekijöitä.

Haluan lisäksi muistuttaa, että myös metsästäjien tarkoitus on minimoida eläinten kärsimystä ja turvata luonnon monimuotoisuus, joten sikäli meillä on lopulta sama päämäärä. Rautakielto kuitenkin loisi tilanteen, jossa suojellaan muutamaa luonnostaan elinvoimaista pienpetolajia, jotka taas lisääntyessään tuhoavat luonnon monimuotoisuutta.

Näin ollen en kannata tätä kansalaisaloitetta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Elomaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 30/2022 vp

16.11 **Ritva Elomaa ps:** Arvoisa puhemies! Kiitos tämän kansalaisaloitteen tekijöille tärkeän asian nostamisesta. Mielipiteeni asiasta on selvä — raudat kieltoon — mutta yksi kompromissiehdotus tässä puheen lopussa minulla on tähän liittyen.

Pyyntiraudat eivät ole enää tätä päivää, koska niiden käyttöön liittyy niin monia ongelmia. Ensinnäkin pyyntiraudat ovat uhka myös muille kuin varsinaisen pyynnin kohteena oleville lajeille. Viime kesänä mediassakin esille nousi pienpedoille tarkoitettujen pyyntirautojen haavoittamat karhut Itä-Suomessa, jotka olivat riski myös ihmiselle. Näitä karhuja oli kolme, ja viranomaisetkin ovat sanoneet, että se on suuri määrä — ja ne ovat vain ne karhut, jotka tiedetään, puhumattakaan muista eläimistä. Tällaisissa tapauksissa viranomainen lopettaa karhun, jos se tavoitetaan, tai karhu saattaa menehtyä hitaasti ja tuskallisesti haavoihinsa. Pahimmassa tapauksessa emokarhulta jää vielä pennut metsän armoille. Tämä on mielestäni väärin.

Toinen pyyntirautojen vakava puute on se, ettei eläin välttämättä kuole heti. Metsästysasetuksessa linjataan, että eläinten pyydystämisessä saa käyttää vain rautoja, jotka aiheuttavat lauetessaan eläimen välittömän kuoleman. Tätä ei kuitenkaan millään tavoin voida varmistaa käytännön tasolla. Niin sanottujen sivuosumien riski on suuri. Suojakoteloiden käyttökään ei varmuudella riitä estämään niin sanottuja vahinkoja. Lisäksi pyyntirautoja lojuu metsissämme ilman mitään suojakoteloä tai -putkea. Avokotelot puolestaan eivät edes hidasta mesikämmenä tavoittelemasta syöttiä.

Kun aseiden kanssa metsästetään, voidaan saalis valikoida satavarmasti. Pyyntirautoilla se ei ole mahdollista. Entä jos eläin jää kitumaan pyyntirautaan pitkäksi aikaa, ennen kuin metsästäjä saapuu paikalle antamaan niin sanotun armonlaukauksen? Periaatteessa eläinsuojelulaki velvoittaa, että sairasta, vahingoittunutta tai muuten avuttomassa tilassa olevaa luonnonvaraista eläintä tulee pyrkiä auttamaan tai huolehtia, että se saa asianmukaista hoitoa. Eikö tässä asiassa ole ristiriita? Ainoa toimiva ratkaisu pyyntirautojen aiheuttamien ongelmien kitkemiseen on niiden kieltäminen.

Tein viime istuntokaudella, syysistuntokaudella, asiasta kirjallisen kysymyksen ja kysyin näin: ”Onko hallitus valmis varmistamaan metsästysasetuksen tavoitteiden toteutumisen kieltämällä pyyntirautojen käytön?” Minulle vastattiin hallituksen aikeista näin: ”Maa- ja metsätalousministeriöllä ei ole valmisteilla muutoksia asiaa koskevaan lainsäädäntöön.” Pyyntirautojen tarpeellisuutta perusteltiin, ettei niiden käytöllä ole suurta vaikutusta muun muassa karhukannan kokoon, ja korostettiin rautojen tarvetta haitallisten vieraspetojen pyynnissä. Kompromissiratkaisuna kirjallisen kysymyksen perusteluissa ehdotin, että viranomaisilla voisi olla jatkossa mahdollisuus käyttää pyyntirautoja hallitusti tähän tarkoitukseen, eli käytännössä esimerkiksi pahaan minkkiongelmaan voitaisiin alueellisesti puuttua.

Toivottavasti tämä kansalaisaloite toimii herätyksenä hallitukselle ja toimet pyyntirautojen kiellon valmistelemiseksi saataisiin käyntiin. Se olisi merkittävä voitto eläinten oikeuksille.

Myös sen haluaisin sanoa niille, jotka niitä loukkuja ylipäättänsä asettavat tuonne metsiin: tarkastakaa ne. Olin edellisessä koirien kanssa kotini lähistöllä. Siellä oli supi jäänyt loukkuun. Kolmen päivän kuluessa 30 asteen helteessä menin sitä samaa lenkkiä, ja se sama supi oli siellä puolikuolleena. Ne loukut täytyy tarkastaa, jos niitä asetetaan. [Eduskunnasta: Totta kai!]

Arvoisa puhemies! Ihan lopuksi, vaikka tämä ei liity nyt pyyntirautoihin, mutta koska ministeri Leppä on paikalla, muistuttaisin ministeri Leppää vielä asiasta, josta puhuin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 30/2022 vp

kanssanne hetken viime perjantaina. Ukrainasta tulee lemmikkieläimien kanssa nyt pakolaisia. Totta kai heitä täytyy auttaa ja täytyy auttaa myös ne heidän rakkaat lemmikkieläimensä tänne Suomeen, koska heillä mahdollisesti ei ole muuta kuin vaatteet päällään ja se rakas lemmikki, koska nämä on lapsia ja naisia, jotka sieltä tulevat, miehet ovat sodassa. Mutta siinä on suuri ongelma: kun he tulevat tänne, niin välttämättä kaikki paperit eivät ole kunnossa lemmikkieläinten kohdalta, ja näin ollen voi olla suuri riski nyt, että lemmikkieläimien kautta tulee meille tauteja, rabiasta, muita tauteja, ja sen takia nämä lemmikit täytyy tarkastaa erittäin tarkasti. On olemassa Turussa jo paikka, missä on tämmöinen hyvä malliesimerkki, kuinka hoidetaan hommat. Ulriika Sundell, lääkäri ja eläinlääkäri, on omakustanteisesti laittanut tällaisen hätäapumajoituksen. Seitsemän perhettä siellä on lemmikkeineen. Hän maksaa kaiken itse, joten se on valtava rasitus taloudellisesti hänelle. Hän tekee hienoa työtä. Näitä pisteitä pitäisi olla enemmän, että estettäisiin se, ettei maahamme tule mitään tauteja lemmikkieläinten kautta. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitoksia. — Edustaja Pitko.

16.17 Jenni Pitko vihr: Arvoisa puhemies! Pienpetoraudat ovat pyyntimuoto, joka on varsin tehokas, kuten täällä on tänään sanottukin, mutta tuolla tehokkuudella on synkät varjopuolet. Moni tässä salissa muistaa viimesyksyiset uutiset kahdesta karhusta, joiden jalkaan oli tarttunut pienpetojen pyynnissä käytettävä rauta. Noiden karhujen kohtaloa seurattiin myös mediassa. Metsiämme upealle suurpedolle, kansalliseläimellemme hidas kärsimys ja lopulta lopettaminen ihmisen toimesta olivat kaikkea muuta kuin arvokas kohtalo. Oleellista tässä tarinassa on myös se, että tämä kohtalo olisi voitu välttää. Karhujen tilanne on ollut vahva vaikutin tämän aloitteen taustalla — noiden karhujen kohtalo on kuitenkin vain yksi osa sitä ongelmavyöhytettä, jonka nykyisellään varsin löyhästi säännelty rautapyynti aiheuttaa.

Kuten tiedämme, rauta on passiivinen pyydys, joka ei siksi erottele, mikä eläin jää saaliiksi. Raudat voidaan rakentaa siten, että ne pyrkivät estämään vääräkokokoisen eläimen joutumisen ansaan, mutta tämä erottelu toimii tosiaan vain koon perusteella. Kaikki samankokoiset eläimet eivät silti ole haluttua tai edes sallittua saalista. Esimerkkeinä mainittakoon hilleri, joka on erittäin uhanalainen laji ja silti vaarassa joutua minkkirautoihin. Toisena on saukko, joka on vaarassa, kun majavia pyydetään raudoilla. Ja todellisuutta on, että kaikki raudat eivät ole pyynnissä tavalla, joka pyrkii estämään muiden kuin tavoitellun saaliseläimen jäämisen pyydykseen. Karhujen tilanne on yksi esimerkki, mutta pienpetorautoihin tiedetään jääneen myös muun muassa ahmoja, mäyriä ja jopa lintuja.

Arvoisa puhemies! Toinen keskeinen ongelma on, että raudat eivät suinkaan aina tapa saalistaan. Eläimet voivat jäädä kitumaan pitkiksikin ajoiksi rautoihin, vakavasti vammautuneina. Näitä tapauksia on lukemattomia. Pahimmillaan eläimet kituvat raudoissa jopa päivien ajan ja lopulta kuolema tulee nääntymisen kautta. Tämä on todella tarpeetonta, pitkittynyttä kärsimystä eikä lainkaan inhimillistä.

Rautapyynnin kolmas ongelmakohta on kevyt sääntely ja valvonta. Raudat ovat laajasti käytännössä kenen tahansa ulottuvilla, eikä niiden käyttöön tarvitse minkäänlaista koulutusta tai opastusta. Iso osa metsästäjistä toimii vastuullisesti ja pyrkii minimoimaan vahingon luonnolle, mutta samaan aikaan rautoja käytetään myös valitettavan usein väärin. Velvoitteita esimerkiksi merkitä rautoja ei ole. Kun valvontaa ei ole riittävästi ja rautoja ei ole velvollisuus merkitä, ei vastuuttomien pyytäjien henkilöllisyyttä ole välttämättä edes mah-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 30/2022 vp

dollista selvittää. Nykytilassa pitkiksi ajoiksi pyyntiin ja tarkastamatta jätetty rauta tai jopa lopullisesti hylätty rauta luonnossa saa jäädä metsään ilman, että kukaan siitä joutuu välttämättä vastuuseen.

Arvoisa puhemies! Valvotulla tehopyynnillä on ollut merkitystä luonnon monimuotoisuuden turvaamiselle, kuten lintujen pesinnän suojelulle. Metsähallituksen ja riistakeskusten yhteistyössä metsästäjien kanssa suorittamalla minkki- ja supikoirapyynneillä on onnistuttu vähentämään näiden vieraspetojen kantoja, jotka uhkaavat uhanalaista vesilintulajistoa. Metsästysrautojen käyttöä tulee kuitenkin rajoittaa, ja rautojen tilalla tulisi ottaa käyttöön vähemmän kärsimystä aiheuttavia pyyntimenetelmiä aina, kun se on mahdollista. Tarpeeton kärsimys tulee minimoida ja poistaa riskit eläinten vammautumisesta ja uhanalaisten lajien pyynnistä.

Itse ajattelen tämän kansalaisaloitteen osalta ja tästä aiheesta, että metsästysrautojen käyttö tulisi sallia vain viranomaisen kanssa suoritettussa pyynnissä, niin että sen toteuttavat kokeneet metsästäjät. Nykyisen kaltainen käyttö, joka aiheuttaa kohtuutonta kärsimystä, on kiellettävä. Haluan kiittää aloitteen tekijöitä tärkeän asian eteen tehdystä työstä. Eläinten puolustajat tekevät tärkeää työtä tässä yhteiskunnassa. Sivistynyt yhteiskunta pyrkii kärsimyksen vähentämisen eläinten osalta — aina.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Junnila.

16.22 Vilhelm Junnila ps: Herra puhemies! Metsästyksen ja luontoon yleisestikin liittyvät aiheet ovat lainsäädäntötyössä yleisesti melko turhauttavia, koska ne jakavat suhtautumisen kahteen leiriin, joissa yöpyjät eivät grillaa samalla iltanuotiolla ja tikunnokassakin on erilaista apetta. Yksi osapuoli toistaa papukaijana kaiken, mitä Metsästäjäliitto tai jokin muu riista-alan etujärjestö sattuu agendallaan omaamaan, ja toinen osapuoli kaiken sen, mitä erilaiset luonnonsuojelujärjestöt sattuvat kulloinkin olemaan mieltä.

Näissä on vieläpä melkoisia ristiriitaisuuksia. Otetaan vaikkapa Metsästäjäliitto, joka tässä käsiteltävässä asiassa esittää kannakseen, että metsästysraudat tulee jatkossakin sallia, koska ne suojelevat lintukantaa. Näin ajateltuna se varmasti pitää paikkansa. Kun vieraslaji, vaikkapa supikoiraa, jää loukkuun tai minkki rautoihin, on se poissa kaikilta tulevilta lintuaterioiltaan. Mutta moniko täällä olevista edustajista, käsi sydämellä, oikeasti uskoo tähän perusteluun, että nämä ovat tarpeellisia lintukannan suojelun perusteella. Tilanne on vastaava luonnonsuojelujärjestöillä, jotka kiihkeästi vastustavat ydinvoimaa, koska Venäjä. Sillä Venäjä hirmuhallitsijoinen on aivan erinomainen syy vastustaa ydinvoimaa ja etenkin ydinasemateriaalia ulostavaa Rosatomia. Näin ajateltuna myös tämäkin varsinaisesti pitää paikkansa. Mutta moniko täällä olevista edustajista, käsi sydämellä, oikeasti uskoo tähän perusteluun, että kyseiset järjestöt vastustavat ydinvoimaa siksi, koska se on kytköksissä Venäjään? No ei varmasti kukaan. Kaikki tietävät, että ellei perusteluna olisi Venäjä, niin se olisi jokin muu, koska nämä järjestöt lähtökohtaisesti vastustavat kaikkea ydinvoimaa riippumatta siitä, millainen tai kenen omistuksessa oleva organisaatio sitä pyörittää.

Siksi en myöskään luota Metsästäjäliiton perusteluihin, että näitä rautoja tarvitaan lintukantojen suojelemiseksi. Se on vähän kuin se, että Valio ilmoitti tarvitsevänsä tehtaita Venäjällä, ettei kanssa näe nälkää. Arvostan suuresti metsästäjien työtä ja olen monessa asiassa täysin samaa mieltä myös Metsästäjäliiton kanssa, mutta toivon, että täällä ja muualla ryhdyttäisiin yhä pontevammin keskittymään itse substanssiin asiakysymys kerrallaan ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 30/2022 vp

miettimään erilaisia taustatekijöitä. Etujärjestöt ajavat omaa asiaansa, eikä se välttämättä ole lähelläkään tieteellistä totuutta.

Arvoisa puhemies! Ylipäätään suhtautuminen vieraslajeihin on ristiriitaista. Yhtäältä Pohjois-Amerikasta tuodut vieraslajit, kuten valkohäntäpeurat, ovat arvokas osa maamme metsästyskulttuuria, riistanhoitoa ja ruokapöytää, ja toisaalta niiden metsästykseseen edellytettävää hehtaariperusteista maa-alaa ei voi pienentää, jotta laki vastaisi eläimen lajinomaista käyttäytymistä ja metsästystä voisi paremmin kohdistaa alueille, joissa eläimet aiheuttavat liikenneturvallisuudelle ongelmia. Jos pienlintukantaa halutaan Metsästäjäliiton perusteluissa suojella, niin ainakin autoilijat vaikuttavat olevan kyseisen suojelun ulkopuolella. Totuus tietenkin on, ettei tässä ole kysymys lintukannoista eikä autoilijoista, vaan metsästäjäyhdistyksen saamista tuloista. Ja vaikka asia olisi tieteellisesti järkevämpää järjestää toisin, se kohtaa vankkaa vastustusta. Me olemme kyllä ehdottaneet esimerkiksi edustaja Koskelan kanssa myös keinoja, joilla metsästäjäyhteisöjen tulot voidaan pitää vähintään nykytasolla ja silti tehdä tarvittava lakimuutos, mitä tähän valkohäntäpeuran maa-alavaatimukseen tulee. Mutta kuten todettua, asiassa on kaksi leiriä, ja tähän leiriin on ensin rakennettu potero, sen jälkeen syvennetty bunkkeria kuusi jalkaa maan alle. Sieltä ei kaivaudu ulos edes maamyyrä, jonka Kielitoimisto on nyt vaihtanut kontiaiseksi. Lisäksi MTK, joka ymmärtääkseni taas tietää... [Puhujan mikrofonit sulkeutuu]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt lähti mikrofonit. Nyt se toimii taas.

Lisäksi MTK, joka ymmärtääkseni taas tietää jotakin ruuantuotannosta ja jonka sanomisiin tulee yhtä lailla suhtautua kriittisesti, kuten kaikkiin etujärjestöihin, tukee sitä, että metsästysalan 500 hehtaarin aluetta pienennettäisiin 100 hehtaariin. Heillä perusteena ovat satovahingot.

Arvoisa puhemies! Miten tämä sitten liittyy vieraslajeihin. No, valkohäntäpeura on vieraslaji, jonka kantaa säädellään. Samoin toki tehdään muillekin, mutta asia ei ole aivan näin yksinkertainen, kun edes nimestä ei päästä yhteisymmärrykseen, koska tässäkään asiassa ei mennä tie edellä. Otetaan esimerkki: nisäkäsnimistötoimikunta on ehdottanut, että pesukarhu muutettaisiin supiksi. Tästä tulee edustaja Kettusellekin varmaan mieleen supikoira. No, supikoira on Itä-Aasiasta kotoisin oleva, pienikokoinen ja pitkäkarvainen koiraeläinlaji. Pesukarhu taas on puolikarhulaji, joka tulee Pohjois- ja Keski-Amerikasta. Niillä ei siis ole käytännössä mitään tekemistä toistensa kanssa. Ja juuri tämän vuoksi tämäkin aloite on nyt lähes yhtä päätön.

Arvoisa puhemies! Onneksi täällä enää ei sekuntikellokaan tunnu liikkuvan, mutta... [Tuomas Kettunen: Puhukaa vain!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Minä lasken sekunteja tässä muuten.

...olen ilmeisesti jäämässä tähän puhemiehen asettamaan viiden minuutin ansaloukkuun ja pelkään, että jos tästä jatkan, niin jään rautoihin pysyvästi kiinni, [Petri Huru: Aikarautaan!] niin ehkä näihin metsästysrautoihin palaan seuraavassa puheenvuorossani. Mutta koin hyvin tarpeelliseksi tuoda esiin sen ideologisen sekahedelmäkeiton, joka näissä asioissa vallitsee, ja palaan sitten noiden varsinaisten metsästysrautojen osalta tähän lain-säädäntöön seuraavassa puheenvuorossani. — Kiitoksia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 30/2022 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitoksia. — Vielä edustaja Hassi ja sen jälkeen ministerille mahdollisuus vastata.

16.29 Satu Hassi vihr: Arvoisa puhemies! Edustaja Elomaa otti esille hyvin tärkeän asian Ukrainasta sotaa pakenevien ihmisten mukanaan tuomista lemmikeistä. Todella toivon, että maa- ja metsätalousministeriö huolehtii siitä, että ei jää pelkästään vapaaehtoisten eläinsuojelijoiden harteille ja rahoitettavaksi se, että nämä eläimet tutkitaan ja rokotetaan, jotta rabiasta ja muita, ihmisellekin vakavia eläintauteja ei niiden mukana saapuisi Suomeen.

Arvoisa puhemies! Tästä kansalaisaloitteesta:

Tässä moni kollega on todistanut, että rautoja tarvitaan ja loukkuja tarvitaan erityisesti alueilla, missä minkit saalistavat lintuja. Toisaalta on todisteltu myöskin sitä, että jos rautoja ja loukkuja käytetään laillisesti, niin ongelmia ei ole. Me kuitenkin tiedämme, että ongelmia on. Näistä ongelmista kuuluisin on nyt ne kolme karhua, joista havaittiin, että ovat saaneet raudan käpäläänsä. Me emme tiedä, kuinka paljon on muita karhuja ja muita eläimiä, joilla on vastaava kohtalo. Kun tämä keskustelu näiden haavoittuneiden karhujen kohdalla alkoi, tarkistin, miten näitä rautoja saa, ja netistä saa rautoja ilman mitään kotelointia, ei siinä kysytäkään mitään metsästystaitoja. Meidän on ihan turha todistella sitä, että raudat, jotka ovat kotelossa, jonne ei pääse muuta kuin ne eläimet, jotka on tarkoitettu, tai ainakin pelkästään niiden kanssa samankokoiset eläimet, eivät aiheuta ongelmia, kun me tiedetään, että maastossa kuitenkin on niitä rautoja paljaaltaan ja niitä myöskin saa vapaasti ostaa, kukaan ei tarkista, millä lailla ne maastoon asetellaan. [Ritva Elomaa: Näin on!]

Lienee realiteetti, että erityisesti rannikolla ja saariston lintualueilla pitää olla tapa metsästää minkkejä ja muita vieraspetoja. Mielestäni paras ratkaisu olisi se, että tämä tapahtuisi viranomaisten kanssa yhteistyössä, mutta vähin lisäsäätely, mitä mielestäni tarvittaisiin, olisi se, että kiellettäisiin koteloinnottomien rautojen myynti ja edellytettäisiin, että jos siinä ostotilanteessa ihmiselle, joka ostaa raudat, ne raudat myöskin merkittäisiin hänen nimellään. Tässä edustaja Heinonen tämän keskustelun ensimmäisessä puheenvuorossa esitti, että näitä rautoja saisi käyttää vain merkittynä, niin että esimerkiksi, jos ministeri Leppä laittaisi loukun tai kotelossa olevat raudat maastoon, niin hänen nimensä olisi niissä. Tämähän voidaan varmistaa vain sillä tavalla, että myynti olisi laillista ainoastaan sillä lailla, että nämä raudat merkitään.

Me kaikki tiedetään, että raudat ja loukut eivät valikoi saalistaan. Mielestäni myös pitäisi lainsäädännössä supistaa niitten lajien joukkoa, joiden pyynti raudoilla on sallittua, niin että ainakin hilleri, kärppä, näätä, orava ja majava pitäisi poistaa niiden lajien listalta, joita raudoilla saa pyydystää.

Kaiken kaikkiaan mielestäni pitäisi katsoa realistisesti sitä tilannetta, mikä Suomessa tällä hetkellä on, eikä mennä pelkästään sen taakse, että jos kaikki noudattaisivat lain kirjainta, niin asiat olisivat suurin piirtein ok, kun me tiedämme, että kaikki eivät noudata lain kirjainta eikä käytännössä siitä seuraa mitään sanktioita, kun mitään kunnollista valvontaa ei ole. [Ritva Elomaa: Hyvä puhe!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt ministeri Leppä, kolme minuuttia.

16.33 Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä: Arvoisa herra puhemies... [Puhuja aloittaa puheenvuoron mikrofonin ollessa suljettuna]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 30/2022 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Anteeksi, ministeri Leppä, nyt mikrofoni ei... Nyt se lähti päälle.

No niin, otetaanpa alusta. — Arvoisa puhemies! Viime vuoden aikana tapahtuneet ikävät metsästysraudat karhujen tassuissa ovat erittäin ikävä ja valitettava asia. Näin ei saa tapahtua. Oikein asennettuina ja huolellisesti käytettyinä metsästysrautoihin ei jää karhuja vaan luonnolle haitallisia vieraspetoja. Asianmukaisesti ja oikein viritetyt raudat ovat turvallisia, eikä niistä aiheudu vaaraa ihmisille, lemmikeille tai rauhoitetuille eläimille.

Metsästysrautoja käytetään vieraslajien, kuten minkin ja totta kai myös nädän, poistamiseen, ja ilman rautoja meillä olisi käsissämme iso todellinen minkkiongelman. Raudat tulee tietenkin suojata niin, että muiden lajien päässyt niihin ei onnistu. Näin nykyisin jo määrätään.

Suomessa ei ole vuosikymmeniin saanut pyytää pienpetoja eikä muitakaan petoja avonaisilla raudoilla eikä jalkarautoilla. Ainoa laillinen rautatyyppi on heti tappavat raudat. Eläin pitää aina lopettaa eettisesti ja asianmukaisesti. Heti tappavat raudat tappavat minkin välittömästi hiirenloukun tapaan. Näin eläin ei ehdi kärsiä.

Haitallisten vieraslajien pyytäminen oikein käytetyillä metsästysraudoilla on mitä tärkeintä luonnonsuojelua. Se on tehokas tapa vieraspetojen hävittämiseen. Sotka- ja Helmi-vieraspetohankkeissa toimii Metsähallituksessa ja Suomen riistakeskuksessa kymmenen päätoimista vieraspetokoordinaattoria. Näiden hankkeiden myötä koulutetaan useita satoja vapaaehtoisia käytännön toimijoita ja viestitään laajasti oikeaoppisesta vieraspetojen torjunnasta ja pyyntivälineiden käytöstä. Tälle toiminnalle pitää rahoitus turvata myöskin jatkossa, [Petri Huru: Juuri näin!] niin kuin täällä usea kollega totesi.

Lukuisat kesämokeilla ja kakkosasunnoissa asuvat ympäri Suomen tekevät tärkeää luonnonsuojelua hoitamalla vesistöjen läheisyydestä pois vesilintujen poikasia syöviä vieraspetoja. Tähän toimintaan ei tarvita metsästyskorttia. Suomen riistakeskus ja Suomen Metsästäjäliitto tekevät arvokasta työtä neuvomalla ja opastamalla metsästäjiä ja muita asiasta kiinnostuneita toimimaan oikein vieraspetojen pyynnissä metsästysrautojen avulla. Metsästäjille kuuluu iso kiitos tästä käytännönläheisestä luonnonsuojelutyöstä.

Maa- ja metsätalousministeriö on ottanut yhdeksi Suomen riistakeskuksen tulosohtaus-tavoitteeksi heti tappavien rautojen oikeaoppisen käytön, jonka tavoitteena on saada vaaralliset ja vanhanmalliset rautojen suojakotelot lopullisesti pois maastosta. Maa- ja metsätalousministeriö tulee täsmentämään metsästysasetusta, metsästysrautojen suojaamista koskevia säädöksiä, ja tarkoitus on se, että asetus saadaan muutettua viimeistään tulevalle metsästyskaudelle.

Ja, puhemies, lopuksi tärkeästä asiasta, joka täällä nostettiin useammassa puheenvuorossa esille, eli nämä Ukrainasta tulevat lemmikkieläimet: On aivan totta, että näihin lemmikkieläimiin sisältyy iso eläintautiriski, ja siksi on äärimmäisen tärkeää, että me kaikin tavoin pystymme tätä riskiä pienentämään. Tähän myöskin valtio on totta kai oman panoksensa tuomassa, ja Ruokavirasto on tästä myöskin ohjeistuksen antanut. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt valitettavasti keskustelu ja asian käsittely tässä vaiheessa keskeytetään, mutta niitä jatketaan tässä samassa istunnossa päiväjärjestyksen muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi.

Asian käsittely keskeytettiin kello 16.38.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 30/2022 vp

Asian käsittelyä jatkettiin kello 16.57.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt jatketaan keskustelua, joka aiemmin tässä täysistunnossa keskeytettiin, eli asiakohdan 5 käsittelyä. — Edustaja Taimela.

16.57 Katja Taimela sd: Arvoisa herra puhemies! Palataan siis kansalaisaloitteeseen. Haluan itse myös kiittää kaikkia niitä, jotka ovat tehneet tämän kansalaisaloitteen eteen töitä, ja tietysti niitä, jotka ovat sitten allekirjoittaneet tämän kansalaisaloitteen. Aloitteen tahtotilahan on kieltää kaikki metsästysraudat lailla. Omasta mielestäni en pidä tätä toimea niin ehdottomana, vaan ajattelen, että näitten rautojen oikeanlaiseen käyttöön tulee kiinnittää nykyistä paljon enemmän huomiota.

Metsästysasetuksessa säädetään jo nyt, että raudat on sijoitettava siten, ettei niistä aiheudu vaaraa ihmisille eikä muille kuin pyydystettävälle eläimille. Käytännössä tämä tarkoittaa, että raudat on asennettava aina suojakoteloon. Vanhoja, päästä kokonaan avoimia näätärautojen suojakoteloita ei tule missään nimessä käyttää. Asetus velvoittaa myös, että raudat on huollettava säännöllisesti, jotta pyynnin kohteena oleva eläin kuolee mahdollisimman nopeasti ja kivuttomasti. Huolletut raudat laukeavat herkästi myös jo karhun yrittäessä rikkoa suojakoteloita, mikä kävi täällä jo edeltävässäkin keskustelussa esiin.

Mihin näitä pienpetorautoja sitten tarvitaan? Pienpetoraudat ovat erityisen tarpeen minikin torjunnassa. Minkki on kansallisesti haitalliseksi säädetty vieraslaji, joka uhkaa erityisesti metsäkana-, vesi- ja rantalintukantoja. Kesällä 2021 on tavattu kolme karhua, joilla on ollut tassussa kiinni pienpetorauta. Näin ei tietenkään missään tapauksessa saisi käydä. Tämän seurauksena on käyty vilkasta keskustelua ansarautojen käytöstä, ja se on tietysti varsin ymmärrettävää.

Metsästyslain ja eläinsuojelulain mukaan eläimelle ei saa aiheuttaa tarpeetonta kärsimystä. Raudoista säädetään erikseen metsästysasetuksen 10 §:ssä. Rautapyynti maalla on rajattu hillerin, karpän, näädän ja oravan sekä rauhoittamattomien, supikoiraa pienempien nisäkkäiden pyydystämiseen. Sallittuja ovat vain heti tappavat raudat, ja niin kuin tämä nimikin jo sanoo, heti tappava rauta tappaa nimensä mukaisesti heti, jolloin sitä turhaa kärsimystä ei tule, eikä myöskään saa tulla. Tämä toki vaatii sen, että nämä raudat on säännöllisesti huollettu, ja se on ja jää aina ihmisen vastuulle.

Heti tappavien rautojen korvaajaksi esitetään elävänä pyytäviä loukkuja, jotka on koettava päivittäin. Realismia on kuitenkin se, että tämä ei onnistu esimerkiksi saaristossa kelirikon aikaan. — Anteeksi, puhemies, minä tulen sinne pönttöön sittenkin pitämään tämän puheenvuoron. Ei riitä kolme minuuttia. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Tulkaa vain, sopii hyvin.

Laskin aikani pahasti väärin, siitä anteeksi. — Eliikkä jäin siihen, että realismia on, että tämä ei onnistu esimerkiksi saaristossa kelirikon aikana mitenkään. Lisäksi loukkujen tarkistaminen päivittäin myös lisäisi tämän välttämättömän luonnonsuojelutyön kustannuksia merkittävästi.

Kritiikkiä on kohdistettu myös siihen, että kuka tahansa voi ostaa rautoja eikä ostajalle anneta opastusta. Raudat ovat konstikkaat kapistukset. Olen myös itse niitä nähnyt, en kyl-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 30/2022 vp

lähään käyttänyt, ja uskallan sanoa, että niiden vireeseen saaminen vaatii kylläkin asiaan perehtymistä. Markkinoilla on valmiiksi suojakoteloon asennettuja rautoja sekä sellaisia, joihin suojakotelo on rakennettava itse. On myös hyvä huomioda, kun tästä asiasta käydään keskustelua, että Riistakeskus ja Metsästäjäliitto opastavat rautojen asennuksessa ja oikeaoppisessa käytössä.

Maa- ja metsätalousministeriön sekä ympäristöministeriön yhteisessä Helmi-ohjelmassa torjutaan minkkiä ja supikoiraa, jotka ovat haitallisia vieraspetoja. Monet vesi- ja rantalintukannat ovat uhanalaisia, ja tutkimukset osoittavat vieraspetojen olevan merkittävä tekijä kantojen taantumisessa. Raudat ovat tällä hetkellä ainoa tehokas keino vähentää minkkejä lintuvesillä.

Nyt käynnissä olevissa hankkeissa on huomioitu rautojen käytön riskit sekä viestitään aktiivisesti siitä, kuinka torjuntatyötä tehdään eettisesti kestäväällä tavalla, mutta viestiä pitää viedä voimakkaammin myös kentälle. Vieraslajien lisääntyminen ja ilmastonmuutos edellyttävät vanhojen pyyntimenetelmien tehostamista ja kehittämistä entisestään. Vieraspetojen pyyntiin ovat tervetulleita halukkaat, mutta ansarautojen asianmukaisen käytön tulee olla jokaisen ansapyytäjän kunnia-asia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin, kiitoksia. — Edustaja al-Tae, edustaja al-Tae poissa. — Edustaja Mäenpää.

17.03 Juha Mäenpää ps: Arvoisa herra puhemies! Käsittelyssä on kansalaisaloite nimeltä ”Kaikki metsästysraudat kiellettävä lailla”. Perussuomalaisten yleinen linja on se, että kansalaisaloitteiden tulee saada aina tasapuolinen kohtelu, ja jos suinkin mahdollista, tuoda ne tänne saliin. Perussuomalaiset arvostavat aktiivisia kansalaisia, jotka ottavat kantaa eri yhteiskunnallisiin asioihin. Lähtökohtaisesti kannatamme kansalaisaloitejärjestelmää sekä kansalaisaloitteiden tasapuolista käsittelyä poliittisessa päätöksentekojärjestelmässä.

Nyt tähän aloitteeseen.

Kansalaisaloitteen vastuuhenkilöt, ympäristöjärjestö Luontoliitto sekä eläinjärjestö, onko se nyt sitten, Suomen eläinsuojeluyhdistys vaativat kaikkien eläimille tarkoitettujen metsästysrautojen käytön kieltämistä lainsäädännöllä. Perusteluteksti on lyhyt, ja lainaan nyt osan siitä seuraavassa: ”Kaikki metsästysraudat, esimerkiksi pienpetorausdat, on kiellettävä lailla. Rautoihin astuu myös muita eläimiä kuin pienpetoja, esimerkiksi karhuja. Tänä vuonna virallisesti tiedossa jo kaksi tapausta. Karhu joutuu kärsimään turhaan astuesaan rautaan.”

Arvoisat kollegat! Metsästäjäliitto puolestaan pelkää, että aloitteen myötä menee lapsi pesuveden mukana. Liiton mukaan tehokkaalla rautapyynnillä pystytään tarjoamaan paremmat edellytykset eri lintulajien onnistuneille pesinnöille. Asiasta uutisoi muun muassa Yle tammikuun alussa. Esimerkiksi minkkien pyytäminen heti tappavilla rautaloukuilla on tehokas keino vähentää minkkikantaa ja suojata vesilintuja. Jos raudat kiellettäisiin kokonaan, minkkikanta kasvaisi ja sitä kautta vesilintukanta vähenisi sekä alkuperäiset lajit voisivat huonommin. Metsästäjäliiton asiantuntijan mukaan yksi minkkipoikue saattaa viedä kaikki vesilinnut kesän aikana pieneltä alueelta. Aloitteen taustalla on hänen mukaansa kysymys väärinkäsitysten summasta. Hän korostaa, että laki velvoittaa suojaamaan raudat niin, ettei loukkuun päädy sinne kuulumattomia varpaita, ja että viimekesäisissä karhuku-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 30/2022 vp

vissa on todennäköisesti ollut kysymys väärin asennetuista raudoista. Asetuksenmukaisen suojakotelon joutuessa esimerkiksi karhun käsittelyyn tulisi raudan laueta itsestään ja muuttua vaarattomaksi karhuille.

Arvoisa puhemies! Kuten Metsästäjäliittokin toteaa, pienpetopyyntiin liittyy tällä hetkellä paljon tietämättömyyttä julkisessa keskustelussa. Monet eivät tiedä esimerkiksi sitä, että Suomessa ei ole vuosikymmeniin saanut pyytää pienpetoja avonaisilla raudoilla eikä jalkarautoilla. Ainoa laillinen rautatyyppejä on heti tappavat raudat, jotka tulee olla suojattu laatikolla niin, että muiden lajien pääsy niihin on estetty. Nykyisten lakien noudattaminen estää karhuvahinkojen tapahtumisen, eikä rautapyynnin täyskielto ole näin ollen tarpeen.

Arvoisa puhemies! Aloitteen tavoite on hyvä — ollaan huolissaan eläimistä — mutta samaan tavoitteeseen pyrkivät myös metsästysrautoja käyttävät metsästäjät. Siten on käsittämätöntä, että nämä eläinten ja luonnon ystävät ehdottavat toimia näitten vieraslajien pyynnin estämiseksi, kun samanaikaisesti vieraslajien on todettu heikentävän alkuperäislajien asemaa ja säilymistä Suomessa. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Hoskonen.

17.07 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Tämä kansalaisaloite varmaan on laatijoilleen ollut tällainen hieno ja hyvä asia, mutta olisi ehkä harkintaa voinut käyttää hieman enemmän.

Vieraslajien pyynti Suomen luonnosta pois on erittäin arvokasta työtä, ja siitä lämmin kiitos metsästäjille, jotka ovat tätä työtä tehneet pyyteettä, korvauksetta ja vain ainoana tarkoituksenaan suojata suomalaista luontoa vieraslajivahingoilta. Kaikki tiedämme, että villiminkki on eläin, joka ei kuulu Suomen luontoon. Se on vieraslaji, se on lainsuojaton, ja sen pyynti pois luonnosta on äärimmäisen arvokas teko. Villiminkki on kyllä erittäin paha peto; kaiken muun elementin se hallitsee paitsi lentämään se ei vielä ole oppinut, mutta kaiken muun se kyllä hallitsee.

Omana kokemukseni: Olin mato-ongella kesämökkini laiturilta ja sain hyviä ahvenia. Ne jäivät sankoon hetkeksi, kun läksin perkausvälineitä hakemaan, ja sillä aikaa tämä veijari oli vienyt sangosta kaikki parhaat ahvenet, ja minulle jäivät vain ne sintit. Miten lie osannut valita, mutta erittäin hyvin oli valittu. [Naurua] Kuvaa hyvin sitä, minkälainen haittaeläin todellakin minkki on. Metsäkanalinnuille se on kaikkein pahin. Siitä meidän järveltäkin se puhdisti muun muassa telkän poikueen — siinä ei mennyt pitkään kun oli pelkkä emotelkkä jäljellä. Elikkä se on todella paha luonnon tuhoaja, ja kaikki ne villiminkit, mitkä sieltä saadaan raudoilla pyytämällä pois... Se on suuri ympäristöteko.

Olen siitä huolissani, että esimerkiksi kotikunnassani on monia suojelualueita, joilla on metsästys kielletty, ja tietenkään sinne ei kukaan sitten sen jälkeen halua mennä myöskään näitä haittaeläimiä pyytämään pois.

On keskusteltu siitä, kun karhut ovat saaneet tassuihinsa — taisi olla kolme tapausta kaikkiaan Suomessa, vai oliko niitä kaksi kappaletta. Kuitenkin joka ainoa on liikaa. Aikanaan kun tämä rautapyynti vapautettiin, niin että saadaan pyytää melkein mistä tahansa villiminkkejä, varmaan siinä yhteydessä syntyi tämä tilanne, jossa niitä asennettiin väärin tai väärin tehtyjä laitteita laitettiin pyytämään ja karhu sitten joutui siinä kärsijäksi. Nykyiset tappavat raudat, jotka oikein asennetaan, ovat koteloituja ja suojattuja, ja sitten jos karhu sattuu vaikka löytämään sen raudan sieltä maastosta oikein asennettuna pyytämässä minkkiä ja näätä, niin se on niin herkälle säädetty käytännössä, että vaikka sen syötiin, siinä lait-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 30/2022 vp

teessa olevan ravintohoukuttimen, haju kiehtoo tätä karhua — yleensä keväisin — niin kyllä jos se lähtee sitä väkivalloin purkamaan, se rauta laukeaa, ja sen jälkeen se on vaaraton.

Elikkä oikein asennettuna tästä laitteesta ei ole mitään vaaraa, mutta se kun tehdään taitamattomasti ja eikä tiedetä, mistä on kysymys, saattaa todella käydä niin kuin on käynyt. Kuten ministeri Leppä omassa puheenvuorossaan totesi, asetusta tarkennetaan, ja toivon, että kaikki ne, jotka näitä rautoja asentavat, kävisivät metsästäjäkortin ja kurssit siihen, että osaisivat sen homman tehdä, koska oikein tehtynä se on turvallinen ulkopuoliselle luonnolle, ja ennen kaikkea on Suomen luonnon kannalta erittäin arvokasta, että metsästäjät tätä työtä tekevät ja poistavat haittalajeja luonnosta, koska sillä samalla suojelemme omia riisitalintujamme ja muita luontokappaleita, koska esimerkiksi villiminkillehän kaikki ruoka käy, minkä juoksemalla kiinni saa, ja uimallakin.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Edustaja Kettunen.

17.11 Tuomas Kettunen kesk: Kunnioitettu herra puhemies! Kiitän kyllä kansalaisaloitteen tekijöitä siitä, että me saamme käydä tänään tämän keskustelun, mutta näen ja koen, että tälle kansalaisaloitteelle ei kyllä löydy perusteluita metsästysrautojen täyskieltoon. No, viime vuoden aikana ilmi tulleet tapaukset pyyntirautoihin haavoittuneista karhuista olivat yllättäviä, ja ne ovat kyllä ikäviä uutisia. Näissä todennetuissa tapauksissa kysymyksessä ovat olleet nämä pienpetojen pyynnissä käytettävät niin sanotut heti tappavat raudat, jotka ovat laillinen pyyntiväline.

No, niin kuin sanottu, nämä karhutapaukset ovat ikäviä. Karhujen kuolleisuutta kyllä seurataan tässä yhteiskunnassa ja kaikista viranomaisten tietoon tulleista tapauksista pidetään kyllä hyvin tarkkaa tilastoa. Siihen nähden heti tappavat raudat ovat hyvin yleinen pyyntiväline. Karhuja joutuu niihin kuitenkin todella, todella harvoin. Karhukannan kasvuun nähden vahingossa rautoihin joutuneen yksittäisen karhun lopettaminen ei vaaranna karhukannan elinvoimaisuutta, mutta eläinryhmien kannalta tilanne on hyvin valitettava.

Näistä metsästysraudoista: Suomessa ei ole vuosikymmeniin saanut pyytää pienpetoja avonaisilla raudoilla eikä jalkarautoilla. Ainoa laillinen rautatyyppejä on nämä heti tappavat raudat, jotka tulee olla suojattu laatikolla niin, että muiden lajien pääsy niihin on estetty asianmukaisesti. Ja niin kuin aikaisemmissa puheenvuoroissa ja niin kuin viimeisimmässä puheenvuorossa edustaja Hoskosen toimesta tuotiin esille, niin nytten kun näitä ikäviä tapauksia viime vuonna uutisoitiin, että karhut ovat näihin heti tappaviin pienrautoihin joutuneet, niin kyllä se on niin, että kun ne raudat ovat kunnossa, niin karhun yrittäessä rikkoa suojakoteloä hyvin huollettu rauta laukeaa herkästi tehden näistä raudoista vaarattomat.

Mutta, puhemies, tämä kansalaisaloite on herättänyt hyvin mielenkiintoisenkin keskustelun. Mielenkiintoisin puheenvuoro oli perussuomalaisten edustaja Junnilan puheenvuoro. Hän nimittäin antoi ymmärtää, että tämä asia on Metsästäjäliitolle jotenkin vain tulopoliittinen asia, ja annoitte ymmärtää, että tässä edunvalvontajärjestöt ovat jotenkin niin kuin omilla puolillaan. Mutta edustaja Junnilalle kyllä täytyy todeta se, että kyllä myös piiritalossa Luonnonsuojeluliiton eräs piirisihteeri Ylen uutisen mukaan 3.2. on tuonut esille sen, että hänkään ei ymmärrä, miksi nämä raudat tulisi kieltää, sillä ne ovat tehokkain tapa päästä vieraslajeista eroon, eikä hänkään myöskään löytänyt aloitteesta perusteita metsästysrautojen täyskieltoon.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja nyt sopivasti edustaja Junnila.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 30/2022 vp

17.14 Vilhelm Junnila ps: Herra puhemies! Edustaja Kettunen on kuunnellut tarkasti mutta ei aivan riittävällä pietteillä ja tarkkuudella. Nimittäin tämä tulopuoli liittyi valkohäntäpeuraan ja sen lainsäädäntöön liittyvään hehtaariperusteiseen maapinta-alaan ja siihen, missä määrin se vaikuttaisi sitten metsästäjäyhteisöjen tuloon. Näihin rautoihin sinänsä sillä ei ollut merkitystä, mutta siinä Kettunen on oikeassa, että vieraslajeista puhuttiin.

Täällä on viime päivinä puhuttu tietenkin myös Venäjän toiminnasta hyvin paljon, ja yhtenä vieraslajina mainittakoon supikoira, joka sekin on levinnyt Venäjältä alun perin. On hyvin ajankohtaista tietenkin torjua tätäkin uhkaa, mutta tietenkin supikoiraa pyydetään lähinnä loukuilla ja sitten minkkiä näillä heti tappavilla raudoilla. En kuitenkaan pidä aivan perusteltuna tässä maailmassa näitä rautoja enää.

Kerron tähän yhden esimerkin supikoirasta. Muistan nimittäin sellaisenkin tapauksen, jossa supikoira juoksi keskellä päivää lapsuuteni pihaan. Se valitettavasti kärsi kapista, ei enää saanut hankittua ruokaa eläkseen, kärsi ja teki kuolemaa. Silmistä näki, että eläin kärsi suunnattomasti. Saimme sen ahdistetuksi pihalla olleen vesisäiliön alle ja vapautettua raskaasta kuolemantuskastaan, mutta yhtä lailla olisimme voineet käyttää pieneläinloukkua, saada eläimen ansaan ja huolehtia siitä sen jälkeen. Tähän loukkuun, jossa siis ei ole mitään rautoja — se on laatikko, johon eläin jää ansaan ja vieläpä ruokahoukuttimen kanssa — olisi yhtä lailla voinut mennä jokin muukin kotieläin tai pieneläin. Jos näin olisi käynyt, olisimme tietenkin päästäneet sen vapaaksi, ehkä jopa silittäneet ja tarjonneet ruokaa. Karhu sinne ei olisi mahtunut, mutta esimerkiksi kissa varmasti olisi.

Mutta sitten nämä heti tappavat metsästysraudat: nämä on myös sijoitettu laatikkoon, ja sen sijaan nämä tappavat välittömästi. Metsästäjäliiton luonnon- ja riistanhoidon päällikkö on haukkunut pyyntitavan arvostelua tietämättömäksi. En itse pidä kovin tieteellisenä sitä, että näkemättä otetaan eläimiä hengiltä, eikä piennisäkkäistä ole sellaista yhteiskunnallista ongelmaa, että heti tappavat metsästysraudat olisivat täysin perusteltuja muutoinkaan kuin varsinaisten epidemioiden aikana. On kiistatonta, että minkki ja vaikkapa näättä ovat osin ongelmaisia, mutta viime kädessä meillä on myös vastuu, ja jos aktiivisesti metsästää, on vähimmäisvaatimus, että huolehtii myös mahdollisista ansaloukuista ja muista pyyntitavoista. Nämä raudat valitettavasti passivoivat, eikä niitä tarkastella valitettavasti suositteluin väliajoin.

On tietenkin merkittävä parannus, että näiden laatikoiden suuaukkoon ja kotelointiin kohdistuu nykyään vaatimuksia, mutta kovin merkityksettömiltä ja historian jäänteiltä nämä tuntuvat ja kohtuuttoman tehottomalta vastaukselta rakennusten rakenne- ja eristeviikoihin, joita myös perusteluiksi esitetään — ajatelkaa.

Arvoisa puhemies! On myönnettävä, että tämä kansalaisaloite ei ole kovin hyvin kirjoitettu ja sen sisältökin on jossain määrin ristiriitainen, mutta yhdyn sen henkeen luonnon-suojelulakia koskien, aivan kuten edustaja Elomaakin, ja kiitän aloitteen tekijöitä eläinten puolesta puhumisesta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Heinonen.

17.18 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Tuossa keskustelun ensimmäisessä osiossa käytin pidemmän puheenvuoron ja toin siinä esille laajemmin oman käsitykseni tästä tilanteesta ja tämän aloitteen ongelmista, ja en niitä lähde tässä toistamaan. Ajattelin siinä keskusteluvaiheessa pyytää yhtä vastauspuheenvuoroa, sillä minua jäi hivenen häiritsemään, kun muutamissa puheenvuoroissa puhuttiin esimerkiksi laittomien rautojen kiel-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 30/2022 vp

tämisestä. En ihan ymmärtänyt, miksi laittomia rautoja täytyy enää kieltää, sillä nehan ovat jo laittomia. Ja ne ovat niitä ongelmia, eivät nämä lailliset raudat.

Meidän tämän päivän lainsäädäntö on itse asiassa tehty varsin hyväksi. Ministeri Leppä, joka vastuullisena itsekin metsästäjänä henkilönä tuntee tämän hyvin, kertoi myös toimenpiteitä, joita tähän kokonaisuuteen ollaan tuomassa. Itse ehdotin yhtenä keinona, ratkaisuna myös sitä, että kaikissa näissä raudoissa, loukuissa voisi jatkossa olla, vähän kuin katis-kassa on, merkki, jolla voitaisiin yhdistää sen loukun laittaja ja se metsästäjä. Kun täällä esimerkiksi edustaja Elomaa tämän saman kansalaisaloitteen keskustelussa toi esille loukujen tarkastamisen, niin siinäkin on tämä loukun laittaja syystä tai toisesta toiminut väärin. Pitää muistaa, että tilanne saattaa olla se, että on vaikkapa tapahtunut jotain yllättävää, metsästäjä on saattanut luonnollisesti vaikkapa kuolla ja hänen loukkujensa paikkoja ei kaikkia välttämättä tiedetä. Mutta silloin, kun siinä loukussa, minkä edustaja Elomaakin oli kolmena päivänä peräkanaa koiran ulkoilutuslenkillä nähnyt ja supikoiran siellä, niin hän olisi nähnyt, että ahaa, tämä loukku on tämän metsästäjän, ja olisi voinut vaikkapa puhe-linnumeron kautta ottaa yhteyden, että nyt on näin. Siinä olisi voinut löytyä ihan järkeen-käypä selitys, ehkä traaginen selitys tai sitten se, että kyseinen metsästäjä oli laiminlyönyt sen vastuullisen metsästäjän tavan eli loukun päivittäisen tarkastamisen.

Mutta en kuitenkaan itse ole sitä mieltä, että jos joku käyttää autoa väärin, käyttää asetta väärin, käyttää mopoa väärin ja tekee sillä jotain, niin me kieltäisimme sen kaiken vastuullisenkin käytön. Ja kun tuossa aiemmassa puheenvuorossani toin esille sen, miten esimerkiksi haahkojen kannat ovat dramaattisesti romahtaneet nimenomaan näiden petojen takia, niin olisi luonnonsuojelunkin näkökulmasta vastuutonta kieltää raudat täydellisesti. Mutta tehdään niitä toimenpiteitä, joita ministeri Leppä esille toi, ja jatketaan vastuullisesti tätä työtä, sillä loukkupyynti on tehokas keino saada muun muassa minkkejä pois meidän luonnosta. [Tuomas Kettunen: Juuri näin!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Hoskonen.

17.22 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Todellakin, kuten edustaja Hei-nonen sanoi tästä loukkupyynnistä ja kaikki muutkin edellä puhuneet, moni teistä, ovat ko-rostaneet sitä, näillä tappavilla raudoilla esimerkiksi villiminkin tai näädän pyynti on hy-
vin armeliasta toimintaa, koska se petoeläin mennessään siihen loukkuun, suojattuun louk-
kuun, joka on oikein tehty ja oikein sinne maastoon asennettu, siinä ei ole mitään kärsi-
myksiä, kuolee silmänräpäyksessä, ja asia on silloin selvä. Näiden vieraslajien ja hait-
taeläinten pyytäminen tuolta, pienpetojen pyytäminen maastosta, ilman näitä loukkuja ei
ole mitenkään mahdollista. Esimerkiksi maastoon mennessä jos joku haluaa vaikka villi-
minkin omin silmin nähdä, niin se on erittäin vaikeaa. Minkki on kyllä piiloutumisen ja hä-
viämisen mestari. Esimerkiksi jos joku meinaa vaikka haulikkometsästyksellä semmoisen
saada pois sieltä luonnosta, se on pikkaisen vaikeaa hommaa. Kellään ei varmaan pitkä-
mielisyys riitä siinä, mutta oikein asennetulla loukulla sen kätevästi saa.

Tässä yhteydessä, arvoisa puhemies, haluan korostaa metsästäjien ja Metsästäjäliiton
erittäin arvokasta työtä tämän asian suhteen. He kouluttavat jo metsästyskortin omaavia
henkilöitä, miten tämä homma tehdään oikein, ja niitä nuoria tai vanhempiakin, jotka ha-
luavat sen metsästyskortin saada ja hankkia käymällä sen kurssin ja suorittamalla sen ko-
keen hyväksytysti. Samalla saa myös hyvin paljon tietoa, miten näitä haittaeläimiä luon-
nosta poistetaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 30/2022 vp

Monessa puheenvuorossa on tässäkin salissa todettu se, että metsästäjiä moititaan ikään kuin kaikilla negatiivisilla asioilla sanoen, että se on erittäin paha laji, että tällä keinoin toimitaan. Kannattaa muistaa, että ilman tätä metsästäjien tekemää erittäin arvokasta työtä olisimme tilanteessa, jossa nämä haittaeläimet pääsisivät leviämään ja tekemään tuhoja suomalaisessa riistakannassa. On todellakin niin, että jonkun järven rantaan tai puron varteen kun villiminkki asettuu, niin siltä järveltä kyllä linnut häviävät. Kaikki metsäkanalinnut ja myös sorsaeläimet häviävät, kun minkit puhdistavat kyllä erittäin tehokkaasti sen ympäristön ja syövät kaiken.

Ystävälläni oli muun muassa ihan laillisesti rakennettu lohiallas, jossa hän kirjolohia kasvatti omaan tarkoitukseensa, mutta kuinka ollakaan, muutamana yönä sinne tuli näitä haittaeläimiä sen verran, että eipä siinä tainnut sille lohien kasvattajalle itselleen mitään jäädä. Se allas puhdistettiin kyllä varsin tehokkaasti, vaikka siellä oli asianmukaiset esteet asennettu.

Elikkä kysymyksessä ovat ihan oikeasti Suomen luonnon kannalta haitalliset lajit, kuten villiminkki, samoin supikoira, joten kiitoksia vain tässäkin yhteydessä metsästäjille arvokkaasta työstä, kun te jaksatte tätä työtä tehdä.

Se keskusteluilmapiiri, mikä metsästyksen ympärillä Suomessa on viime aikoina ollut, on ollut suorastaan hirvittävää luettavaa. Kannattaa kaikkien suomalaisten muistaa, että suurin osa metsästäjistä ei sitä riistalaukausta moneen vuoteen ole tehnyt, mutta ystäväpiirissänikin on monta, monta metsästäjää, jotka ovat metsästyskortin suorittaneita mutta joiden pääasiallinen tehtävä on riistanhoito ja näiden haittaeläinten poistaminen luonnosta. He tekevät sen kaiken omalla kustannuksellaan saamatta mistään avustusta.

Just tänä päivänä soitin Ilomantsiin ystävälleni, joka harjoittaa aktiivisesti tätä haittavilliminkkien ja nädän pyyntiä, ja se on hänelle ihan valtavan hieno harrastus: samoilee metsissä ja laittelee loukut. Ohjeet ovat aivan selvät, että pitää ne loukut kerätä sieltä maaliskuun loppuun mennessä pois, koska sittenhän karhu herää sieltä talviuniltaan ja sen jälkeen se saattaisi joissakin olosuhteissa löytää sen loukun sieltä ja se ravintohoukutin voisi herättää sitten karhunkin kiinnostuksen, mutta oikein laitettuna, oikein asennettuna lailliseen, hyvin koteloituun loukkuun jos sattuisi karhu tarttumaan, niin se ansa laukeaa, ja sen jälkeen se on vaaraton. Elikkä jos niin kävisi, niin tämäkin mahdollisuus on jo poistettu tällä uudella tekniikalla. Nyt kun ministeri Leppä lupasi tuossa omassa puheenvuorossaan, että asetusta tarkennetaan, niin sieltähän se ratkaisu tulee.

Ja lopuksi, arvoisa puhemies: Toivon kaikille niille henkilöille, jotka haluavat näitä haittaeläimiä pyytää tuolta luonnosta, vaikka eivät metsästystä harrastaisikaan, että he kävisivät siellä Metsästäjäliiton tai jonkun metsästysseuran paikallisella kurssilla, niin että homma opittaisiin oikein. Sieltä saa parhaan tiedon, ja sen jälkeen tämä ongelma on käytännössä poistunut. Monessa tapauksessa, kun on tällaisia vaikeita ja ikäviä karhun tassuun jääneitä rautoja havaittu, suurin osa niistä on huolimattomuuden tai virheellisen, liian vähäisen tiedon seurauksena syntyneitä, mutta kaikki nämä ovat poistettavissa, kun homma tehdään oikein.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin juuri. — Ja edustaja Kettunen.

17.27 Tuomas Kettunen kesk: Arvoisa puhemies! Käytäntö ja tosiasiahan on se, että mikäli tästä maasta pienraudat poistettaisiin, niin meillä tulisi olemaan iso minkkiongelma ja myös supikoiraongelma. Minkki on kuitenkin yksi Suomen haitallisimmista luonnonvarai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 30/2022 vp

sia lintuja tappavista vieraslajeista, ja kyllä yhdyn näihin kiitoksiin, mitä edustaja Hoskonenkin toi esille Metsästäjäliiton suuntaan, että metsästäjät tekevät ansiokasta työtä sen suhteen, että me näitä vieraslajeja saadaan poistettua luonnosta ja näin ollen pidettyä muun muassa vesilintukantaa yllä.

Tämän keskustelun aikana paljon arvostamani edustajakollega Pekka Aittakumpu toi esille, että kun hän on tutustunut tähän kansalaisaloitteeseen, niin hän on tutustunut sitä kautta myös loukkupyynäntiin, ja hänhän toi esille, että on jopa itsekin kiinnostunut auttamaan ja tekemään luonnonsuojelutyötä poistamalla näitä vieraslajeja loukkupyynnillä. Hän tutustui tähän aiheeseen enemmän, ja niin kuin hän toi esille, ja myös ministeri Leppä toi esille, niin supikoirajahtiin ja minkkijahhtiin ei tarvita metsästyskorttia, jos esimerkiksi mökkiläiset lähtisivät tekemään luonnonsuojelutyötä alkuperäislajiemme säilymiseksi tällä loukkupyynnillä.

Kunnioitettu puhemies! Tuossa aikaisemmin toin esille sen, että tässä löytyy myös yhteistyötä eri toimijoiden suunnalta, Metsästäjäliiton suunnalta mutta myös Luonnonsuojeluliiton suunnalta. Esimerkiksi Luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piirisihteeri on perustellut myönteistä kantaansa loukkupyynnin osalta Ylen jutussa, joka on uutisoitu 3. päivä helmikuuta. Hänen mukaansa rautojen täyskielto olisi vieraslajille melkein kuin lottovoitto. ”Ainakin viisi oikein ja lisänumero. Tämä on ollut nähtävissä hankkeissa lintuluodoilla, lintusaarilla ja suojelualueilla. Kun on poistettu pesimäsaarilta kaikki minkit, se näkyy positiivisena lintukantojen kasvamisena.” Näin on todennut Pohjanmaan piirisihteeri Teemu Tuovinen. Ja olen hänen kanssaan täysin samaa mieltä tässä asiassa.

Olen tyytyväinen, että tämän kansalaisaloitteen pohjalta on käyty tänään hyvä keskustelu. Ja kun tämä valiokuntatyöskentelyyn menee, ja mikäli tässä nyt kävisi niin, että pienloukut poistetaan ja kielletään — kaikki raudat kielletään tässä maassa — niin, puhemies, sitten olen sitä mieltä, että hiirenloukutkin saa sen myötä kieltää. Nekin ovat tämmöisiä pienloukkuja. — Puhemies, kiitoksia.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan.